

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Csütörtök

48. szám.

Pest, június 14-kén 1849.

Ma este öt órakor a győri gőzös tizenkét diszlövés kíséretében megérkezett.

Görgei hét napi távolléte után ismét itt van.

Kmeti és Pöltenberg hadosztályai tegnap délután 2 órakor Csorna és Kapuvár között a nagyobb számú ellenséget megrohanták.

És minden ponton visszaverék.

Herezeg Salm mint fogoly kezünkben maradt.

Whys és Bombelles generalok a csatamezőn találták halálukat.

Résziünkről a jeles Dezsői kapitány halálát fájlaljuk, s mint mondják 100 embernyi veszteséget.

Sergeink közt az a hiedelem, hogy az ellen a Duna jobb partján a határokig nem fog megállani.

Mit csinálnak azzal a Közlönnyel?

Budán nyomtatják, s az egész országban kapkodva akarnák olvasni, de nincs abban soha és semmi.

Lent az alvidéken fűnél fánál beszélnek a lehető legrosszabbul állunk.

Puchner Nugent Jellasiich egyesülve nyomulnak előre, Perezel megveretett, s számra csekély seréggel jön felfelé.

A veszély nagy és semmi jeleit nem látjuk annak, mintha az alvidékekre a dolgok sürgősége miatt rendkívüli intézkedések tétettek volna.

A jóléki falusi olvasó ájtatosan végig olvasa a „Közlönnyel“ mely a Wiener Zeitungot utánzólag, a Szónyi csata óta azt látszik jelenteni, mintha azóta semmi sem történt volna.

Mi az alvidéken kifejtett e hirteleni fordulatot a hazára nézve legkomolyabbnak látjuk.

Arad és Temesvár körül fekvő seregeink onnan nem mozdulhatnak, vagy ha kénytelenek mozdulni, három nap alatt el van veszve Bánát. Silliak és Rukovina csatlakoznak közelgő, s igen nagyok mondatott ellenséges seréggel.

A „Közlöny“ pedig tovább is hallgat, s ha a sors könyvében az volna írva, hogy Bánát és Bács ismét osztrák kézre kerüljön, a „Közlöny“ csak akkor fog szólni, ha valahogy másfél napra egy falut visszafoglalandunk.

Felkiált például Lippa a miénk!

Miből aztán a falusi olvasónak, ki ha csak a Közlönnyel olvassa, s ki mindaddig azon hitben volt, hogy Jellachich az észéki falak melletti sántányról még nem is álmodozik kimozdulni, azt kénytelen mondani:

Köszönöm az ilyen győzelmi hirt, midőn abból tudom meg először, hogy négy vármegyét Krassót, Temest, Torontált és Bácsot már ezelőtt, ki tudja mennyivel elvitte az ördög.

Egy betű

a cultusministerhez.

Ön főtisztelendő minister ur igen bölesen teszi, hogy a sok mindenféle öt szerkezetű testületektől bekivánja a függetlenségi nyilatkozatot.

Egyet azonban elfeled.

Elfeled annyira, hogy mi önt kötelességmulasztásról vagyunk kénytelenek vádolni.

Ott van ugyanis teljes szent méltóságában és épségében a székes-fejérvári káptalan, és él s uralkodik dicsőségesen, mint élt nem tudom melyik szentnek születése előtt két héttel.

Kérdjük önt tisztelt minister ur, tett-e ön az iránt lépéseket, melly szerint tudomására jöhetnek annak, hogy történet az, hogy a székesfejérvári venerabile capitulum szívének tiszta sugallatából, s lelkének idvezítő meggyőződéséből az ellenségnek, egy nagy pompájú levél kíséretében 600 pengő frtot küldött a végre, hogy azzal is a pártütő magyaroknak minélelőbbi legyőzése hovahamarabb megtörténhessék.

Mi a káptalanbeli illetén vén gonosztevők cselekedetében a hazaárulás legkifejezettebb nemét találjuk.

No de azért ne gondoljon az ember mindjárt véstörvényszékre.

Csak azért kopogtatunk a cultus ur aranyos kilincsén, tenné meg azt a szivességet, szólana egy szót valamelyik titoknokhoz, kinek történetből nincsen dolga, hadd írának Fehérvárra egy frankirozatlan levelet.

Kérdeznék meg egy kicsit ezen breviarium morsoló publicumot, mi birta őket ezen nagy lelkű ajándékra.

Kényszerítette őket Windisgraetz. Hisz ekkor a hatszáz forint a requisitio színét vette volna fel.

Vagy tán azt nevezik a káptalanbeliek kényszerítésnek, ha Budáról egy nyájas felszólító levelkét kaptak Windisgraetzről?

De ez esetben is, mire való volt a kiczikornyázott kíséret levél, mellynek szellemében az ellenség a kedves adományt hírlapjaiban kikürtölte.

Pénzt adni egy káptalannak, hogy azzal elősegíttessék a világ legiszonyosb büne; egy nemzetnek kiirtása, oly irtóztató háboru, mellynek egyes részletei a hihetlenség határai körül járnak.

A fehérvári káptalan ezen ajándékkal büntársává tette magát mindazoknak, kik a magyar faj ellen irtó háborura esküdtek össze, a vad rácz, a gyilkos oláh, s legutóbb a barbar orosz.

Ezek mind czinkosai lettek a fehérvári kápta-

lannak, a mennyiben mindenik a tőle lehető erővel és móddal törekedtek a végezhöz a magyar elem kiirtására.

Az osztrák katona harcolni tudott, a rácz gyujtani és gyilkolni, az oláh agyonverni.

A pap ilyen mesterséggel nem bír, hanem mint mondják, annyi a pénze, mint a polyva, s azért fizetett mint a köles.

Cultus ur csendítsen egyet a fehérvári domherrek közé. Kr.

Két földig lezuzó czáfolat.

I.

Soha mulatságosabb dolgot nem olvastunk, mint a millyennel Mokray ur egyik lapban az este a pesti publicumot megneveltette.

Lesznek olvasóink közül, kik emlékezni fognak, hogy egy Lang consiliarius czimű czikk jelent meg lapjainkban.

Mokray ur neki áll, s mi csak cikkünkben lényeges volt, azt mind maga is, mint tényeket elismeri.

Azt gondolná az ember Mokrai ur nem is czáfolatot irt, hanem egy kis bővebb felvilágosítást csatolt utóhangképen a mi czikkeinkhez, s csak onnan lehetne gyanítani, hogy az mégis czáfolat, mert a czikk elején a nyájas Mokrai a Marcius szerkesztője ellenében vagy negyven, ötven sornyit keményen fitymálódik.

Lang consiliarius, kineveztetésében Mokrai czikke után nem lesz ember, ki meg ne botránkozzék.

Az előtt valószínűleg még volt itt-ott egy pár ember, ki Lang consiliariusban megnyugodott, mert hiszen a Marcius pártlap s az emberek azt hiszik, hogy a pártlapok, a tulsópárti egyének ellenében soha sem tudnak igazságosak lenni.

Most Lang consiliariusnak, mikénti magavi-selete be van vallva jobbról és balról.

Sőt mi abban sem akarunk Mokrai urtól különbséget itélni, hogy Lang consiliarius itt maradván, kényszerítetet szolgálatba lépni.

Hanem csak a szolgálat minősége itt a fufang. Szolgálni, firkálni, holmi bureaui haszontalanságot elvégezni, holmi tudd ide tudd oda dicasterialis ügyeket, megjárja.

De oly rettenetes ügyben, mint a Becsei Károlyé! —

Befolyjni, egy oly szerződés kötésére, melly szerint Magyarország kincstára, Mokrai szerént másfél millio mázsa sóban meglopadni szándékolatott, ez több kettőnél.

Ha Lang urat januárban kényszerítették is itt Pesten a szolgálatra, később midőn látta, hogy az osztályához tartozó ügyek között illy irtózatok is előfordulnak, kötelessége lett volna visszalépni.

Visszalépni, bár miként módot találni, egy olly okos szerkesztő, mint Lang, könnyen tudott volna.

Aztán mi nem is válaltuk fel magunkra, hogy mindazok, miket ott előadtunk az evangelium szigoráig igazak.

Mi azt mondtuk. Pesten és Debreczenben mindenütt az unalomig hallja az ember ezt a historiát.

Mi azt mondtuk, hogy illy gyanú alatt levő magasb fokozatu hivatalnok a közjóérzés megsértése nélkül nem szolgálhat, a nélkül, hogy magát kitisztítsa.

Azért Lang consiliarius, a midőn Mokrai ur védő cikkét elolvasta, bizvást felkiálthatott: Adtál uram esőt, de nincs köszönet benne.

Kár volt Mokraynak előre be nem mutatni consiliarius urnak a megkészített cikket.

Mert a védírat jobban meg ijesztette az öreg urat, mint tán azon fulminatorium, mellynek következtében Lang uron azon szellemi tortura követetett el, hogy az osztrákok alatt jó fizetésért szolgálnia kellett.

Oh nagyszerű kényszerítés, melly mellett járja havonként a rakás bankó!

Mindazáltal önt sem arra teremtette az isten herr von Moray, hogy valakit megvédelmezen.

II.

Itt fog következni egy második czáfolat, melly az előbbenihez hasonlólag szint ugy földig lezúzó leend.

A különbség a kettő között csak az, hogy az első cikk merő importunus tolakodás, míg az itt következő, mint látszik, az ügy érdekében jó szándékkal van írva.

Menjen végig rajta az olvasó, s azt fogja mondani: hogy az egész cikk csak modorban különbözik a mienktől, a lényeg tisztán ugyan az.

Csányi és a közlek. ministerium.

Suum cuique.

A Marcius 46. számában egy cikk jelent meg e czim alatt: Csányi László, —

Mellyben a közlekedési minister egy kissé megleckéztetik hivatalnokai választása körül tanúsított politicájáért.

És elmondatik róla, hogy bár derék hazafi, de rossz emberismerettel bír.

Például hozatik fel Ottingerrel esete is, kit ő ajánlott, s kibem annyira kellett csalatkoznia. —

És ez fájdalmasan igaz, de ugy hiszem, senki Csányinál inkább nem érte azt, mert nem ő volt-e az első, ki az eljárás hibás voltát Ottinger irányában, mint Telekynél is észrevette és desavouezta? —

Csalatkozni uraim emberi dolog, ki az, ki mint isten olvasni lenne képes a szív legbensőbb

redőiben? Ki illy szerencsés, az követ emelhet a más tehetlenebbekre, de más senki.

Abban még sem csalódott Csányi, hogy Ottinger jeles, bátor katona, ki ügyünknek csak nyereség lehetett volna egy időben, bár égnek hála, most már reá épen nincs szükségünk. *)

Mi Berde Mósesnek tanácsnokká lett nevezetését illeti, ha áll az, mi róla mondatik, sajnálni lehet, hogy megtörtént.

Ebből csak az következik, hogy Erdélyben nem akadt olly őszinte ember, ki tudván Berde nek eme bizonyára kárhoztatható eljárását, arra a k. biztost figyelmeztette volna. S ez esetben bizonyosan eltávolítandja magától, a különben igen ügyes s becsületes s jó hazafinak is látszó embert.

Bizonyosan el, mert Csányi egy fedél alatt magával hazaárulót nem tűr soha.

A kinevezés megtörtént, de mint hisszük, e tekintetben olly lépés fog a minister részéről tétetni, minővel kell, hogy megelégedjék a közönség, minővel Csányi tartozik saját feddhetlen multának; tartozik hivatalbéli személyzete reputatiójának.

Melly személyzet már különben is eléggé gyanúsított.

Mondatván róla, hogy nagyobb részt ollyanokból áll, kik Pesten maradtak a veszély idején, sőt szolgáltak is a német uralom alatt.

Az igaz, hogy nagy része itt maradt, mit egyrészt ama rendeletnek is kell tulajdonítani, mellyet a debreczeni levonulás alkalmával a ministeriumok kaptak, melly szerint, az illető osztályfőnökök a legszükségesebb számra szorított személyzettel köteleztetnek lemenni.

A Pesten maradtak közül minden esetre kivendők Kovács osztályfőnökön kívül, a ministeri titkárok, a számvevői osztály több hivatalnokai s több mérnökök, kik köztudomás szerint, a kormány sorsában osztakoztak. —

Azokat illetőleg, ha ugyan léteznének ollyanok, kik a német uralom alatt szolgáltak, cikkirő is egytettért a lehető legnagyobb szigorrali eljárásra nézve.

Aztán uraim kissé különböztessük e ministeriumot a többi tárczáktól. Itt müértöket kell a lehetőségig alkalmazni.

Már most ha minden mérnököt, ki hon maradt, elbocsát a minister, tán procátorokkal fogja a közlekedés ügyeit elintézni?

Minden más tárczára hamarabb lehet gyakorolt embert kapni; megyei, dicasterialis, sőt ügyvédi praxis is sok előnyt nyújt, míg a közlekedési ügy saját szakismeretet és studiumot kíván.

Azért ne vádoljátok a közlekedési ministert, ki olly elszánt akarattal vette át tárczáját, hogy tenni fog a lehetőségig mindent, mit zaklatott hazája emelésére tennie isten engedend. —

Ki hogy fog is tenni, kezeskedik csüggedést nem ismerő kitartása, példátlan, az ön feláldozásig menő, munkássága.

*) Igy jár az ember, ha a választásban csak a szakértőségre néz. Nem tagadjuk meg, mi sok kinevezettnek szakértőséget, de ezen felül mást is kívánunk.

A szerk.

A Marciusus egyébiránt jobb szolgálatot nem is tehet az érdeklétnek, mint, hogy olly dolgokat fedezze fel, mellyek akár túlkiméletesség, akár más okokból, másként tán soha sem jövéndének tudomására. —

És ez csak saját hazafiai nimbusa rovására történt volna.

Azért éljen a szabad sajtó!

X,

Néhány polgári szó a katonai fegyelem ügyében.

Győr június 10.

Mély tisztelettel hajtom meg fejemet, én, az egyszerű polgár, a magyar hadsereg vitézsége előtt; de minél nagyobb e tisztelet, minél hajlandóbb vagyok azt másoknál is, nem csak az egész hadsereg, de egyesek irányában is tapasztalhatni; annál szomorubb, leverőbb reám nézve ugyan ezen hadsereg fegyelem-hiányáról komoly szót váltani. Azonban mégis az egész hadseregről nem szólok; mert bár a részről az egészre a következtetés, ha nem mindig is, de gyakorta áll, itt e következtetést igénybe venni félek Szólok tehát csak az 5 hét óta nálunk állomásozó 7-dik hadtestről; szólok a hadtestnek fegyelmetlenségéről, nem csak a mi t. i. egyszerű békés polgárok, hanem maga a katonaság érdekében is.

A mi érdekünkben szólok: mert a gögös durva soldatesca, a magyar ugy mint az osztrák, vagy bár orosz, lelkünk legmélyebb gyűlöletét bírja; mert míg egy részről az osztrák bitor hatalom zsarnok uralma alól isten és a magyar hadsereg segélyével kiszabadulánk, addig más részről nem vagyunk hajlandók apró zsarnokcskákát nyakunk köré ültetni.

Maga a katonaság érdekében is szólok: mert a katonaság nem tűrheti, hogy egyes féktelen nyomoru, pöffeszkedő egyének, az egész hadsereg s különösen tiszti karára homályt vessenek alávaló tetteikkel; nem tűrheti, hogy egyesek rakonezátlanokása miatt a polgárság és katonaság között az egyetértés helyett egy feszült húr vonassék fel.

Szólok végre az egész magyar haza érdekében: mert félek azon gyalázattól, piszoktól, mellyet illy esetekért a külföld béres lapjai szégyen hazánkra és szent ügyünkre kenni nem késnek.

Szólok tehát s bizton hiszem, hogy szólásom nem leend sikertelen.

Szavaimban pedig ne ütközzék meg az, a kit nem illet, mert ismerjük, jól ismerjük mi azokat, kikben nem csak a vitézséget tisztelni, de az emberiséget is becsülni tudjuk.

Nem mondom el, milly rosszul esett az sokaknak közülünk, midőn a szabadítókat kitörő örömmel fogadva, gyengéd figyelemmel méltányolva, ezektől durva módon riasztattak vissza, nem mondom ezt el, mert durvaságokat kellett a télen eleget túrnunk, s mert szabadítóinktól a durvaság sem kiállhatlan nekünk.

De elmondok tényeket, millyeket az eler-

kölcstelenedett osztrák hadsereg sem vitt véghez, nálunk legalább nem; s millyeknek a szabadsáért küzdő magyar hadseregben majd naponkinti tanui vagyunk.

Röviden említve csupán a hadsereg között történeteket millyenek: hogy az éji czirkáló örök, saját fegyvertelen társukat a korcsmában kiméletlenül szurkálák agyon, hogy egy altiszt a gyakorlaton egyet keresztüldöfött, egy főtiszt egy közvitéznek haragjában orrát vágta le, egy másik egynek karját tette haszonvehetlenné; röviden említve mondok az illyeket, csak azokra megyek át, mellyek katona és polgár között történtek.

Itt megint elhallgatok sok eseteket, elégem e legutósót, e csak tegnap történtet, a közönség elé ítélet végett minden bővebb értelmezés nélkül terjeszteni.

E tény borzasztó, e tény olyan, mellyért a jutalom isten és ember előtt, még az osztrákoknál is . . . golyó.

E tény törvényelleni, e tény durva, e tény erkölcsstelen.

Néhány hadnagyoeska, sőt kapitányok is, abban lelék kedvöket, hogy dunafördönkben meglesve, mellyik osztályzatba s szobácskába mennek hölgyek, a másikat befoglalák, s abban áthallhatólag ronda, szennyes beszédek vevének ajkaikra, hogy a szomszéd hölgyek pirulva kénytelenülének elhagyni fördőjüket. Ez uraim illetelen.

Nem sokára nem elégedének meg ezzel, hanem saját szobácskájuknak Duna felőli, alig 1 1/2 láb ablakán kibujtak, s az ott végig nyujtott szálfehérnő a hölgyekéhez közelítve s azt betaszítva röhögének azon be, kéjvágytól halvány, szemtelen pofáikkal, hogy a hölgyek félig vetkezten kerestek menedéket a futásban. Ez uraim illetelen és durva.

Itt sem állapodtak meg. Hanem tegnap már hasonló procedurával a hölgyek ablakán bemászni is megkísérlék, mignem végre ezeknek kétségbeesztő sikoltásaira a vízbe menekülteket csak úgy lehet szemtelen ostromlóiktól megszabadítani, hogy a fürdős az ajtót kívülről feszíté föl.

Nem tudom, kik voltak e hölgyek, többen részesültek hasonló lélekemelő mulatságban, de ha a hölgyeknek azon fajához tartoztak volna is, mellyeket függetleneknek nevezünk, illy tett erkölcsstelen, ha pedig polgárhölgyek voltak, akkor e tett olyan, mellyre a magyar nyelv czimszótarából bélyegző szó nincsen. Ez a ténynek azonban csak első fele.

Midőn a fürdőtulajdonos, nehogy vendégei tőle elidegenedjenek, e tisztcséket hasonló cselekedetekről tartózkodásra felszólítaná, ezek egyike dühében kardot rántott s a fürdőt, ha mások fel nem tartják, tán dühének áldozatául ejti.

A fürdős, szobájába menekült; az ajtó rátörtött s néhány bösz ütések alatt eszméletlenül rogyott le. — Midőn magához tért nejének ápolgatására, néhány közhuszár által vállakon egy vendégfogadó istállójába hurczoltatván, ott e féktelen tisztek jelenlétében két káplár által embertelenül 25-ig botosztatott. Eddig a tény.

Ez embertelenek azonban igen hamar magukhoz tértek; egy félóra mulva, midőn a pol-

gárság néhány küldöttei az eset felől tudakozódni a fürdősöz mentek, ott már egy őrnagyot s két kápitányt találtak, kik a dolog elsimitására nagy összeg pénzzel kínálták meg a kétségbeesett fürdőt.

Ez semmit el nem fogadott, de mély keseredettségében Magyarországból kiköltözni készül.

Uraim! ne adja isten, hogy több illy esetek történjenek! de gondoskodjék a katonai hatalom, hogy többé ne is történhessenek, mert gyalázatot hoz a hadsereg, gyalázatot magára a nemzetre.

De különösen pedig a tisztikarnak érdekében áll, hogy az illy galádokat sorából, ha másként nem, erkölcsileg kényszerítve kiküszöbölje.

Hiszem, hogy a tisztikar nem is fogja tűrni meggyaláztatását, hiszem azt a szabadság és egyenlőség nevében.

Isten velünk.

Kiskéry.

Miskolcz junius 11. 1849.

Tisztelt szerkesztő!

Ma ünnepélyünk volt, nem nemzeti ugyan, de szép és magasztos. Az itt mulató lengyellegió két zászlója érdemjellel, a magyar nemzet jól megérdemelt hálójának jelével, diszítettett fel. Gyönyörűség volt a harezias és bátor kinézésű férfiak jól képzett csapatain, a nap sugáiraiban tündöklő szuronyok, s a szellőben lengedező lobogók sorain végig nézni. Az egész a miskolczdiós-győri, most a tavasz minden bájaival diszítő gyönyörű völgyben történvén, valódi festői mutatványt képzett. A tábort pap hosszabb, a vezér, Wisocki tábornok, rövidebb beszédet tartottak lengyel nyelven. Beszédek tárgya volt a szerencsétlen lengyel nemzet kinszenvedése s szabadságvédő hivatása, a lelkes magyar nemzeti örök szövetség s a közel megváltás reménye.

Követni fogjuk szabadságzászlóinkat, mondá a pap, nemcsak Bécsig, Varsóig, hanem Pétervárig és Sziberia aknáin alól huzandjuk ki hazánk és szabadságunk vértanuit.

Ifjuságom óta, mondá a jeles tábornok, leghőbb ohajtásom az volt, egykor egy maroknyi lengyel csapatot vezérelni, s ime egy seregnek vagyok vezére, melly nemzetek elismerését és az ellenség rettegését tettekkel kivíttá. E nap életem legboldogabbika.

Egy lelkes: Éljen a magyar! mellyre a nézők a lengyelek éltetésével feleltek, végzé az egészet.

Érdekes látvány volt maga a pap is, kinek kezébe sokkal jobban illenék a kard, mint a feszület. Arcza nem mutatott különös jámborságot, de lángoló harcívágyat. Vannak olly bátor harezosaink, mint a lengyelek, olly jeles vezéreink, mint Wisocki, de ollyan papjaink még nincsenek.

Az itt alakuló lengyel zászlóaljak naponkint Galliciából számosan érkező harezszomjas férfakkal szaporodnak. A muszkákat mind megvendendő, nyomorult seregnek festik; de számuk és szándékuk felől nagyon különböznek vélemények. Galliciában úgy várják a magyar sereget, mint a messiást. Ott férfi és nő, ősz és ifju fegy-

vert fogni kész. Van ott rejtett fegyver elég, mint mondják. De hiszen jól mondta egy barátom: a lengyelek legnagyobb optimisták a világon. Igaz, ez jellemvonása az erősnek, ki magában bizik. Dicső a lengyel, ki annyi kin, annyi csalódás után hitében meg nem ingadt; boldog a magyar, ki a lengyel szenvedései s végtelen küzdelmei nélkül tudott olly erőssé válni, hogy egyedül saját magában kell bizonia, s a világ minden zsarnokaival szembe szállhat.

Dembinszki Kárpát-örző seregéről keveset tudunk; a hírek habzó árapálya majd megvertésről, majd fényes győzelmekről beszél. Hogy az első nem igaz, tudjuk, az utóbbiakat hinni szeretnők. Annyi bizonyos, hogy az ősz, de erő- és erélyteljes vezér nem henyél, hogy ujonezainkból hadfiakat, seregeket képez. Részir-kovácsolóink egyszerre majdnem valamennyi vezéreinket leköszöntették, de ez, hála istennek, még eddig egyikről sem valósult.

Igenis vannak itt minálunk rossz hírek kovácsolói s terjesztői, vannak gyávák, táblalabirák, indifferensek, és pedig nagy számban, és az istennek minden csapásai, alkalmasint tout comme chez vous. De tán másszor többet róluk.

H.

Szerkesztő!

Veszprémmegye Enyingi kerületében, f. hó 11-kén volt követválasztás.

Maguk ajánlották magukat: — Radakovics József, alias Vas-Gereben, Germanecz Gábor és Cserki István. — Ajánlott és majd nem csak az egész választó kerület pártoltja volt: Duschek Ferenc pénzügyminister, kinek megválasztása által nemcsak honunk érdekében kivívott saját érdemei elismerését, hanem egyszersmind általa, a kormányon levő embereink iránti bizodalunkat és tiszteletünket kívántuk a hon előtt nyilvánítani.

Nem is lépett fel az fenőbb elsorolt egyének közül senki, mint Cserki Istók, fok-szabadi praedicator és nemzetőri kapitány, és midőn a választó kerület 19 helységből Duschek Ferencben általános megegyezést híven, a nagy munkaidő végett minden helységekben csupán néhányan az elüljárók közül jelentek meg a választás napján Enyingen, akkor Istók öccém az alkalmat használva mint fok-szabadi praedicator és nemzetőri kapitány saját és szomszéd Maros és Sió-Fok helységekben összedoboltatta nemzetőreit, és berukkolt, — azt véli ön, saját szállására? vagy talán egy csekély szerénytelenséget nem tekintve, a választó helyre? Koránsem! Hanem egyenest a nagy korcsmába összegyűlt népekhez, — mint voks-szedő.

Kilencz óraker megkezdődött a választás, és az elnök bevezető felszólalása után, kivéve Istók kortescsapatját, mind Duschek Ferenczet kiáltották, erre az elnök két részre osztotta a választókat. Nagy kár, hogy ön nem volt jelen e magasztos látványon, látott volna ön fogdosást, olylyant, a millyent még a régi világban divatolt katonafogdosásnál szem nem látott, fül nem hallott.

Minden fogdosás mellett is azonban a dolog szavazatra került, a kortespárt által zavarsinálás keresése, a másik párt által, ennek elkerülhetése végett.

Összeült tehát a voksszedő küldöttség, igen szépen is ment elejénte—kivéve, hogy Istók ücsém vitéz csapatja, a bemenő helyet vagyis kaput elfoglalva, az ellenök szavazni kívánó helységek egyéneit szavazatra bocsítani nem akarták, és midőn a nyitott kapuban maguk ellen 19, maguk mellett pedig esupán két szavazót tapasztaltak, szükülvén a kapeza, a felső emeleti ablakoknál levő, többnyire nőkre, ló-izével és kövekkel dobáltak, a mindig közöttök tanyázó Istók ur ücsémet felkapták, a félig nyitott kapu másik szárnyát becsiszították, a rend fentartása végett felállított néhány megyei szolgát eltaszították, a voksszedő választmány néhány egyéneit az asztallal majd agyonszorították, az egész választmányt az elnökkel együtt szétszalasztották, és Istók ücsémet, az elnöki helyen az asztalra pottyantván, körül körül, egy kis szorongatások is történtek.

Ön azt hiszi talán, hogy Istók ücsém vitézei az elnök felszólítására tágitottak? — Dehogy! Sőt dühösebbek lettek; úgy, hogy az elnök kénytelen volt a választást félbenszakasztani és elhalasztani.

Ezek tények, ezeket Istók ücsém sem tagadhatja. —

Most már polgár szerkesztő, ön ott a legislatio mellett mint tapasztalt ember, jobban tudja az igazoló választmány csinját-binját, mint itt nálunk in partibus bár ki, — sugja meg ön nekem:

1-ször, megjárja-e, hogy Istók ücsém saját maga tiszteletes personája mellett korteskedett?

2-ször, hogy a választóhelyen népei (egy jelen volt közömbös polgártárs szerint csordái) közé menvén, azokat még a választás perczében is fanatisálta, és a választást félbenszakasztó botrányos eseményt előidézte?

Ej! Ej! Istók ücsém! — Te pap volnál, ha az 1848-diki marciusi idők óta oly keveset nem papolnál. — Te katona is örömet lennél, ha az egyszeri cigány módjára ellenségeddel kibékülhetnél. — Most követ akarsz lenni, és pedig olyan kerületből, mellyben magában náladnál érdemesebb számos polgártársak vannak. Mit kapsz annyifelé, és ollyasba, a mihez nem értesz?

Maradj te az oltárnál, a katonásdi pályán aratott tüskekoszoruid, bizon mondom ugy sem ajánlanak, mert a vész idejében sohasem hon, hanem mindig az országuton barangoltál.

Vagy talán gyülekezeted téged, avagy viszont egymást meguntátok?

Bizon! bizon! mondom: Midőn te a követi pályázásra kiléptél, magaddal ugy hiszem számot aligha vetettél. — Nem elég képviselőnek hivatni, meg is kell a hivatásnak felelni. —

A mint Duschek Ferencz a te papi mestersé-

gedbe nem örömet avatkoznék, ugy te a hongyülési mesterségben Duschek Ferencznek nem pótolnád helyét.

Hátrább az agarakkal. *)

Különb en.

*) Megvalljuk, a másik oldalról is szeretnénk egy kis felvilágosítást.

Szerk.

HIRDETÉSEK. REPUBLICA.

Uj politikai hírlap.

A jelen czim alatt megindulandó lapot alulirt fogja szerkeszteni leginkább azon férfiak társaságában, kik az ujév előtti Pesti Hírlapot kiállíták. Örömmel említem Csengeri Antal és Kemény Zsigmond polgártársakat elvrokonainkkal együtt, újabb csatlakozásokon kívül. Programm helyett álljon itt őszinte bevallásunk, hogy erősen ragaszkodunk a minsterelnöki beszédhez minden pontjaiban. Azért is a czimül fölvetett szót egész értelmében fogjuk kibányászni szükkeblőség és monarchiai szorongás nélkül, s alkalmazni ujja alakítandó édes hazánk minden intézményei s viszonyaira. A czél nagysága fog bennünket lelkesíteni törekvéseinkben, edzeni akaratan. A nemzet meg fogja látni s mérlegezni munkálódásainkat, midőn már kiléptünk. Addig is zálogul adjuk jó hitünket, elhatározott szándékunkat. Tétettek intézkedések, hogy míg rendes postai közlekedésünk lehetne a külfölddel, a politikai világ minden részéből legyenek tudósításaink. — Az idő követelesei parancsolják, hogy soká ne késsünk, analfogva

Megjelenik e lap még e folyó hónap 16-án nagy íven és alakban, minden héten hatszor, hét-főt kivéve.

Előfizetési ára fél évre helyben 8 ft. p. postán 9 ft. 12 kr. p.

Előfizethetni helyben Lukács László és társa nyomdájában, országut, Kunewalder-ház. Vidéken minden álladalmi postahivatálnál.

Kelt Pesten, junius 7-én 1849.

Erdélyi János,
felelős szerkesztő.

3—2

Kilián György

egyetemi könyvtárnál Pesten, váczi-utczában Parkfrieder-házban, megjelent és minden könyvtárnál kapható:

SZÓZAT

NÉMETHIONBÓL

HABSBURGHÁZ

ÉS

Kossuth Lajos

FELŐL.

Meyer J.-tól (az Universum szerzőjétől) Németből fordította Horárik. 1 kr. pp.

2—1

Szombaton, junius 16-án és minden következő szombaton tartatni fog Morelly Ferencz karmesternek kerti zeneköre az arany kéznél, mellynek tiszta jövedelme a sebesült hadfiak javára van szánya. Kezdeté 8 órakor. Bemenetár 15 kr. p.

2—2

Lipótvárosi fő-ut (Hochstrasse) 30. szám alatti házban 5 és 13 szobák egészben, de részletesen is kiadandók.

7—7

Balassovits K. zongoráit mind vevésre mind hónapos bérletre ajánlja. Tára van Váci úton Dischérfféle házban 1388 sz. 3-ik emeletben.

2—2

Sebestyénpiaczon egy butorozott szoba havi szállásul kiadandó. Bővebben a „14-te April” szerkesztőségénél értesülhetni.

Nemzeti

színház.

Pest, csütörtökön, junius 14-kén, 1849.

MACBETH.

Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét irta Verdi, olaszból fordította Egressi B.

A harmadik felvonásban előfordulandó Sylphid tánczot szerzette Campilli, előadják: Kurz Antonia, Sári Fáni, és Grafmeyer Josepha, tánczkar-kisérettel.

Rendező: Szerdahelyi.

Személyek:

Duncan, Scothon királya	—	**
Macbeth,) Duncan hadserögé-	Reina.	
Banco,) nek vezérei	—	Köszeghi.
Lady Macbeth, Macbeth neje	—	Schodelné.
Lady Macbeth udvarhölgye	—	Éder Luiza.
Macduff, scot nemes, Fiff ura	—	Bognár.
Malcolm, Duncan fia	—	Hubenai J.
Fleance, Banco fia	—	Róka Jani.
Macbeth szolgája	—	Mezei.
Orvos	—	—
Gyilkos	—	—
Banco szelleme	—	**
		(Sopronyi.
Hirnökök	—	(Vas.
		(Boldog.

Boszorkányok. Király követei. Scot nemesek és menekvők. Fegyvernökök. Harcosok. Légtütemények. Apródok. Jelenségek. Szellemkirályok. Történethely: Scothon, nagy részben Macbeth palotája; a negyedik szakaszban Angolhon és Scothon határszéle.

Kezdeté 7 órakor, vége 9 után.